

Spis treści

Podziękowania	11
Wprowadzenie	13

Część 1. Co nam mówią wyniki badań?

1. Metodologiczne dylematy i jałowe spory	29
1.1. Wprowadzenie	29
1.2. Niejednoznaczne rezultaty	30
1.3. Dylemat 1: wybór jednostki analizy	32
1.4. Dylemat 2: klasyfikacja przestępstw	33
1.5. Dylemat 3: wybór miar bezrobocia i sytuacji dochodowej ludności	36
1.6. Dylemat 4: konstrukcja modelu statystycznego	39
1.7. Podsumowanie	41
2. W poszukiwaniu mechanizmów przyczynowych	44
2.1. Racjonalna kalkulacja zysków i strat	45
2.2. Relatywna deprywacja	50
2.3. „Struktury szans” a przemiany w amerykańskich miastach	55
2.4. Zaangażowanie w działalność konformistyczną	60
2.5. Hipoteza dezorganizacji społecznej	63
2.6. „Syndrom wybitych okien” i błędne koło degradacji miejskich dzielnic	71
2.7. „Okazja czyni złodzieja”	74
2.8. Podsumowanie	79
3. Hipotezy i pytania badawcze	81

Część 2. Bieda, bezrobocie i przestępczość w polskich województwach. Analizy ilościowe

4. Gdzie przestępczość jest wyższa?	97
---	----

4.1. Analizowane zmienne	97
4.2. Wyniki analiz	117
4.3. Podsumowanie	129
5. Gdzie wzrosła przestępczość?	131
5.1. Wprowadzenie	131
5.2. Analizowane zmienne	133
5.3. Wyniki analiz	144
5.4. Dodatkowy test wiarygodności wyników: modele z efektami losowymi	166
5.5. Podsumowanie i wnioski	171

Część 3. Bieda, bezrobocie i przestępczość w społecznościach lokalnych

6. Sytuacja ekonomiczna i przestępczość: punkt wyjścia	179
6.1. Wprowadzenie – opis badania	179
6.2. Panorama gospodarcza badanych miast	189
6.3. Bezrobocie w badanych miastach	202
6.4. Ubóstwo	207
6.5. Przestępczość w badanych miastach	211
6.6. Analizy szeregów czasowych	216
6.7. Podsumowanie i dalsze pytania	221
7. Przestępstwo – różne zjawiska pod tą samą nazwą?	225
7.1. Wprowadzenie	225
7.2. Kradzieże	226
7.3. Przestępczość o charakterze agresywnym	237
7.4. Konkluzje	240
8. Rzut oka na bezrobocie i ubóstwo w badanych miastach	243
8.1. Wprowadzenie	243
8.2. Bezrobocie chroniczne	244
8.3. Kim są bezrobotni?	250
8.4. Czy wszędzie warto się kształcić?	256
8.5. Skąd bierze się bieda w badanych społecznościach?	261
8.6. Głębokość ubóstwa	263
8.7. Świadczenia pomocy społecznej – łagodzenie skutków ubóstwa?	271
8.8. Alternatywne sposoby zarobkowania w badanych miastach	274
8.9. Uwagi końcowe	277

---

9. Rynek pracy – jakość oferowanych szans	279
9.1. Wprowadzenie	279
9.2. „Jakość” zatrudnienia na podstawie struktury pracujących według zawodów	281
9.3. „Jakość” zatrudnienia: kto ile zarabia?	285
9.4. Praca, ale na jak długo?	296
9.5. Konkluzje	299
10. Razem czy osobno? Więź społeczna w badanych miastach	302
10.1. Poczucie anonimowości i pomoc sąsiedzka	304
10.2. Lokalna aktywność społeczna	311
10.3. Podsumowanie	327
11. Mieszkańcy wobec problemu przestępczości	329
11.1. Wprowadzenie	329
11.2. Poczucie zagrożenia przestępczością wśród mieszkańców	332
11.3. Przejawy kontroli społecznej	338
11.4. Społeczne i ekonomiczne uwarunkowania kontroli	344
12. Studia przypadku: podsumowanie i wnioski końcowe	351
Zakończenie	359
Literatura	363
Aneks: scenariusz wywiadów przeprowadzonych w badanych miastach ..	373
Summary	381